II

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Πρόταση απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την αναθεώρηση του προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με την πολιτική και τη δράση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη — «Στόχος η αειφορία»

(96/C 140/04)

COM(95) 647 τελικό — 96/0027(COD)

(Υποβλήθηκε από την Επιτροπή στις 29 Φεβρουαρίου 1996)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 130 Σ παράγραφος 3 πρώτο εδάφιο,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β της συνθήκης,

Εκτιμώντας:

ότι η Επιτροπή ενέκρινε, στις 18 Μαρτίου 1992, το «πρόγραμμα πολιτικής και δράσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη» — «Στόχος η αειφορία», (εφεξής το «πρόγραμμα»)·

ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέφασε την ικανοποίησή του, στο ψήφισμα στις 17 Νοεμβρίου 1992, για τις κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζονται στο πρόγραμμα·

ότι το Συμβούλιο και οι εκπρόσωποι των κυβερνήσεων των κρατών μελών ενέκριναν, στο ψήφισμα της 1ης Φεβρουαρίου 1993 [1], τη γενική προσέγγιση και στρατηγική του προγράμματος·

ότι η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή ενέκρινε, στη γνώμη που εξέδωσε την 1η Ιουλίου 1992, τις αρχές και την προωθητική δύναμη του προγράμματος·

ότι, παρόλο που πολλά μέτρα και δράσεις του προγράμματος έχουν ως χρονικό ορίζοντα το 2000, το πρόγραμμα προβλέπει τη διεξαγωγή επανεξέτασης πριν από τα τέλη του 1995·

ότι, αφότου θεσπίστηκε το πρόγραμμα, σημειώθηκαν ορισμένες εξελίξεις που συνδέονται με την αειφόρο ανάπτυξη, όπως η έγκριση της ατζέντα 21 ως αποτέλεσμα της συνδιάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη, και η θέσπιση από την Επιτροπή του Λευκού Βιβλίου για την ανάπτυξη, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση·

ότι η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρία νέα κράτη μέλη, την Αυστρία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία, δημιουργεί νέες περιβαλλοντικές προκλήσεις για την Ένωση, και έχει δεσμεύσει την Κοινότητα για επανεξέταση ορισμένων διατάξεων της νομοθεσίας της στον τομέα του περιβάλλοντος·

ότι πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένες διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας επανεξέτασης που διεξήχθη από την Επιτροπή με σκοπό να προσδιοριστεί η επιτευχθείσα πρόοδος και τα εμπόδια στην εφαρμογή του προγράμματος·

ότι η Επιτροπή παρουσίασε τον Ιανουάριο του 1996 μια έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος·

ότι ο ευρωπαϊκός οργανισμός περιβάλλοντος παρουσίασε στις 10 Νοεμβρίου 1995 μια ενημερωμένη έκθεση για την κατάσταση του περιβάλλοντος ως συμβολή στη διαδικασία επανεξέτασης·

ότι η γενική στρατηγική, οι στόχοι και οι ενδεικτικές δράσεις του αρχικού προγράμματος εξακολουθούν να ισχύουν και ότι το πρόγραμμα αποτελεί ένα κατάλληλο σημείο εκκίνησης για την εφαρμογή της ατζέντα 21 από την Κοινότητα και τα κράτη μέλη·

ότι η βασική στρατηγική του προγράμματος αποσκοπεί στην πλήρη ολοκλήρωση των περιβαλλοντικών και άλλων συναφών πολιτικών μέσω της ενεργού συμμετοχής των βασικών παραγόντων της κοινωνίας στη διεύρυνση και στην εμβάθυνση του φάσματος των μέσων, ώστε να πραγματοποιηθεί η αλλαγή της συμπεριφοράς·

[1] ΕΕ αριθ. C 138 της 17. 5. 1993, σ. 1.

ότι τα συμπεράσματα της έκθεσης προόδου καταδεικνύουν ότι έχει συντελεστεί πρόοδος σε ορισμένα ζητήματα αλλά και ότι πολλά απομένει ακόμα να γίνουν προς την κατεύθυνση της αειφορίας·

ότι στην έκθεση προόδου προσδιορίζονται οι βασικές δράσεις προτεραιότητας που είναι αναγκαίες ώστε να δοθεί μεγαλύτερη ώθηση στη διαδικασία της αειφόρου ανάπτυξης και ότι η Κοινότητα πρέπει να εστιάσει την προσοχή της σε έναν περιορισμένο αριθμό βασικών προτεραιοτήτων και άλλων θεμάτων για να στηρίξει την εφαρμογή του προγράμματος·

ότι, κατά τη διαδικασία εφαρμογής της προσέγισης που καθορίζεται στο πλαίσιο του προγράμματος, η ανάγκη ενσωμάτωσης του περιβαλλοντικού προβληματισμού στην κοινοτική πολιτική και δράση πρέπει να λάβει πιο λειτουργική μορφή· ότι, για το σκοπό αυτό, προσδιορίστηκαν ορισμένες προτεραιότητες όπου μπορεί να αναληφθεί αποτελεσματικότερα δράση σε κοινοτικό επίπεδο, σε συνάρτηση με τους τομείς στόχους της γεωργίας, των μεταφορών, της ενέργειας, της βιομηχανίας και του τουρισμού·

ότι η παρούσα απόφαση δεν επηρεάζει τη νομική βάση των μέτρων, τα οποία ενώ συμβαδίζουν με τους στόχους που επιδιώκονται από τις δράσεις που προβλέπει η παρούσα απόφαση, υιοθετούνται στο πλαίσιο άλλων κοινοτικών πολιτικών·

ότι η διεύρυνση του φάσματος των μέσων αποδείχθηκε δυσκολότερη από ό,τι αναμενόταν· ότι είναι αναγκαία η ανάπτυξη και η εφαρμογή άλλων μέσων για τη συμπλήρωση της νομοθεσίας ώστε να υπάρξουν ουσιαστικές αλλαγές στις σημερινές τάσεις και πρακτικές για την αειφόρο ανάπτυξη· ότι, για το σκοπό αυτό, απαιτείται η περαιτέρω ανάπτυξη των μέσων που βασίζονται στην αγορά και των οριζόντιων μέσων, καθώς και η ορθότερη χρήση των κοινοτικών χρηματοδοτικών μηχανισμών ως μέσου για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης·

ότι είναι αναγκαίο να εξασφαλιστεί η ορθότερη εφαρμογή και επιβολή των περιβαλλοντικών μέτρων, γεγονός που συνεπάγεται την ανάληψη δράσης σε όλα τα επίπεδα του ρυθμιστικού πλαισίου·

ότι η επικοινωνία, η ενημέρωση, η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι μέσα ζωτικής σημασίας για να υποκινήσουν την ευαισθητοποίηση και την αλλαγή της συμπεριφοράς σε όλους τους τομείς της κοινωνίας·

ότι η Κοινότητα έχει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διεθνή δράση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη· ότι είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν οι διεθνείς προκλήσεις, ειδικότερα το ενδεχόμενο προσχώρησης των συνδεδεμένων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης, η ανάγκη αύξησης της συνεργασίας με τις χώρες της Μεσογείου, η ανάγκη συνέχισης της διαδικασίας που ξεκίνησε από τη συνδιάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και την ανάπτυξη, καθώς και οι συζητήσεις για το εμπόριο και το περιβάλλον·

ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για τη βελτίωση της βάσης της περιβαλλοντικής πολιτικής με τη μορφή αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων, στατιστικών και δεικτών, και μεθόδων για την εκτίμηση του κόστους και των ωφελειών που μπορούν να προκύψουν από τη δράση ή την απουσία δράσης·

ότι είναι αναγκαίο να αναπτυχθούν περαιτέρω οι προσεγγίσεις που μπορούν να προωθήσουν αειφόρα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης·

ότι είναι αναγκαίο να προωθηθεί η βέλτιστη χρήση νέων τεχνικών και τεχνολογιών·

ότι είναι αναγκαίο να αναπτυχθεί περαιτέρω η ιδέα της κοινής ευθύνης, ιδίως μέσω της ενίσχυσης του διαλόγου και της συμμετοχής των ενδιαφερομένων φορέων, στην προετοιμασία των πολιτικών και των δράσεων της Κοινότητας·

ότι η κοινοτική στήριξη μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση πιο συνεκτικών και συντονισμένων προσεγγίσεων όσον αφορά τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο σχετικά με θέματα ουσιώδους σημασίας για την επίτευξη της αειφόρου ανάπτυξης και την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών· ότι αυτό ισχύει ειδικότερα στην περίπτωση των εδαφικών προσεγγίσεων που αφορούν το αστικό περιβάλλον, τις παράκτιες ζώνες, τις πρωτοβουλίες σε σχέση με τις προστατευόμενες περιοχές·

ότι η Κοινότητα θα αναπτύξει περαιτέρω τις πολιτικές της όσον αφορά τα περιβαλλοντικά θέματα που καλύπτονται από το πρόγραμμα και ότι θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε ορισμένα ζητήματα για τα οποία η ανάληψη δράσης σε κοινοτικό επίπεδο κρίνεται ότι θα καταστεί περισσότερο ευεργετική,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Κοινότητα επιβεβαιώνει τη δέσμευση που ανέλαβε όσον αφορά την προσέγγιση και τη στρατηγική του προγράμματος «Στόχος η αειφορία», το οποίο εγκρίθηκε από την Επιτροπή στις 18 Μαρτίου 1992, κρίθηκε ευνοϊκά από το Κοινοβούλιο στο ψήφισμα της 17ης Νοεμβρίου 1992 και εγκρίθηκε με το ψήφισμα του Συμβουλίου της 1ης Φεβρουαρίου 1993. Ενθαρρύνονται τα κράτη μέλη, οι επιχειρήσεις και οι πολίτες να αποδεχθούν τις αντίστοιχες ευθύνες τους, να διαδραματίσουν πλήρως το ρόλο τους στη συνεχή εφαρμογή του προγράμματος και να επιδιώξουν την επιτάχυνση της διαδικασίας.

Για να επιταχυνθεί η διαδικασία και να εξασφαλιστεί η πλέον αποτελεσματική εφαρμογή της προσέγγισης που καθορίζεται στο πρόγραμμα, η Κοινότητα, από την πλευρά της, θα εστιάσει τις προσπάθειές της σε πέντε βασικές προτεραιότητες και σε πέντε άλλα ζητήματα που πιστεύεται ότι θα δώσουν συμπληρωματική ώθηση στην εφαρμογή του προγράμματος.

Πέρα από αυτές τις ειδικές προτεραιότητες, η Κοινότητα θα συνεχίσει την υλοποίηση όλων των δράσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του προγράμματος.

Η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της νομικής βάσης των μέτρων, τα οποία ενώ συμβαδίζουν με τους στόχους που επιδιώκονται από τις δράσεις που προβλέπει η παρούσα απόφαση, υιοθετούνται στο πλαίσιο άλλων κοινοτικών πολιτικών.

ΤΜΗΜΑ 1

ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ

Άρθρο 2

Ενσωμάτωση περιβαλλοντικού προβληματισμού σε άλλες πολιτικές

Η Κοινότητα θα αναπτύξει βελτιωμένες προσεγγίσεις ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών ζητημάτων σε άλλους τομείς πολιτικής της ΕΚ με σκοπό να διευκολύνει τη διαδικασία προς την αειφόρο ανάπτυξη. Όσον αφορά τους τομείς που στοχεύει το πρόγραμμα, η Κοινότητα θα εστιάσει τις προσπάθειές της στις ακόλουθες προτεραιότητες, για τις οποίες κρίνεται αποτελεσματικότερη η ανάληψη δράσεων σε κοινοτικό επίπεδο.

2.1. Στο γεωργικό τομέα, οι προτεραιότητες είναι:

α) η περαιτέρω ανάπτυξη των δεσμών μεταξύ των πράξεων ρύθμισης της γεωργικής αγοράς και των περιβαλλοντικών απαιτήσεων συνέπεια της διαδικασίας μεταρρύθμισης της κοινής γεωργικής πολιτικής με περιορισμένη εξάρτηση από τη στήριξη των τιμών της αγοράς που αντισταθμίζονται με μέτρα άμεσων ενισχύσεων, τα οποία όπου είναι απαραίτητο θα μπορούσαν να συνδεθούν με περιβαλλοντικά κριτήρια· επίσης, η καλύτερη ολοκλήρωση κάθε πολιτικής της αγοράς και της πολιτικής αγροτικής ανάπτυξης και περιβάλλοντος. Τα μέτρα αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν την υποχρέωση παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων·

β) πρόβλεψη για τη συστηματική κατάρτιση εκθέσεων σχετικά με τις πιέσεις και τις επιπτώσεις των γεωργικών πρακτικών στο περιβάλλον, με στοιχεία, για παράδειγμα σχετικά με την κατανάλωση λιπασμάτων και παρασιτοκτόνων, την κατανάλωση και την ποιότητα του ύδατος, τη χρήση των γαιών·

γ) προώθηση των μεθόδων εκτακτικής παραγωγής, τις αειφόρες τεχνολογίες γεωργικής παραγωγής και τα προϊόντα βιολογικής παραγωγής σε στενή συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς. Η Κοινότητα θα εξακολουθήσει να ενθαρρύνει την ανάπτυξη των τοπικών πρωτοβουλιών και να μεριμνά για τη διάδοση των συναφών πληροφοριών·

δ) περαιτέρω ανάπτυξη ολοκληρωμένης στρατηγικής για την αειφόρο χρήση των φυτοφαρμάκων, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερέστερων διατάξεων σχετικά με τους όρους διάθεσης και πώλησής τους και των περιορισμών στη χρήση των πλέον επικίνδυνων από αυτά·

ε) περαιτέρω ανάπτυξη σφαιρικών προσεγγίσεων στην αγροτική ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης και του συντονισμού των διαφόρων μέσων πολιτικής.

Η Κοινότητα θα αναπτύξει πιο σφαιρική και στρατηγική προσέγγιση για την αειφόρο ανάπτυξη στον τομέα των δασών, ώστε να προάγει το συντονισμό και τη συνεκτικότητα κάθε δράσης και πολιτικής και να ανταποκριθεί στις διεθνείς εξελίξεις.

2.2. Στον τομέα των μεταφορών, οι προτεραιότητες είναι:

α) να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στους παράγοντες που επηρεάζουν τη ζήτηση στον τομέα των μεταφορών μέσω:

— της ανάπτυξης μέτρων για την επίτευξη μεγαλύτερης εσωτερίκευσης του εξωτερικού κόστους στις τιμές των μεταφορών, ως προϋπόθεση για τον επηρεασμό των επιλογών των χρηστών ώστε να επιτευχθεί εξορθολογισμός της ζήτησης στον τομέα των μεταφορών,

— της προώθησης της καλύτερης ολοκλήρωσης του σχεδιασμού των χρήσεων γης και των μεταφορών και προώθηση μέτρων διαχείρισης της ζήτησης, όπως η χρήση της τηλεματικής·

β) η επιδίωξη του στόχου περιορισμού των ανισορροπιών μεταξύ των διαφόρων μορφών μεταφοράς, ιδίως μέσω:

— της ανάπτυξης και της εφαρμογής μιας κατάλληλης σειράς κριτηρίων και μεθοδολογιών για τη στρατηγική εκτίμησης από περιβαλλοντική άποψη των σχεδίων υποδομής στον τομέα των μεταφορών για τα διευρωπαϊκά δίκτυα,

— της έρευνας σχετικά με τις δυνατότητες χρήσης της κοινοτικής χρηματοδότησης προκειμένου να προωθηθεί καλύτερη ισορροπία μεταξύ των μορφών μεταφοράς,

— της ανάπτυξης ενός πλαισίου για την επίλυση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που προκαλούνται από την κυκλοφορία βαρέων οχημάτων, συμπεριλαμβανομένης της κατάστασης των περιοχών διαμετακόμισης,

— της προώθησης της χρήσης περισσότερο φιλικών προς το περιβάλλον τρόπων μεταφοράς π.χ. μέσω της ενθάρρυνσης των δημοσίων μεταφορών·

γ) να θεσπιστούν αυστηρότερες διατάξεις για τις εκπομπές και το θόρυβο που προκαλούν τα οδικά οχήματα και τα αεροσκάφη, και για την ποιότητα των καυσίμων· να αναλάβει δράση για τη μείωση των εκπομπών CO_2 από τα επιβατικά αυτοκίνητα και να ενισχύσει τις κοινοτικές διατάξεις όσον αφορά τον έλεγχο και τη συντήρηση των οχημάτων·

δ) να προωθηθεί η ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των τοπικών αρχών σχετικά με πρωτοβουλίες για την αειφόρο ανάπτυξη των μεταφορών.

2.3. Στον τομέα της ενέργειας, οι προτεραιότητες είναι:

α) η στήριξη της ανάπτυξης και της εφαρμογής τεχνολογιών και πρακτικών για την εξοικονόμηση ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, με μέτρα χρηματοδότησης, ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης και ο καθορισμός κριτηρίων εξέτασης των καθεστώτων επιδοτήσεων ώστε να ανορθωθούν τα κίνητρα που έχουν αρνητικές συνέπειες·

β) η ενθάρρυνση της εφαρμογής όλων των μέτρων διαχείρισης της ενέργειας από την πλευρά της ζήτησης, της εσωτερίκευσης του εξωτερικού κόστους και των ευεργετημάτων, μέσω φορολογικών κινήτρων και μέσω της απόδοσης σημαντικότερου χαρακτήρα σε άλλα μέτρα εκτός της φορολογίας, και η βελτίωση του συντονισμού των πρωτοβουλιών ευαισθητοποίησης των καταναλωτών στο πλαίσιο των κοινοτικών προγραμμάτων για την εξοικονόμηση ενέργειας·

γ) η ενίσχυση των ενεργειακά αποδοτικών προτύπων για τις ηλεκτρικές συσκευές στο πλαίσιο τεχνικών και οικονομικών δυνατοτήτων και πρόβλεψη για την αναγραφή επ' αυτών της ενεργειακής αποδοτικότητας·

δ) η επιδίωξη της ανάπτυξης ενός κοινοτικού πλαισίου αυτοδεσμευτικών συμφωνιών σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού.

2.4. Στον τομέα της βιομηχανίας, οι προτεραιότητες είναι:

α) η ενεργός στήριξη της συνεχούς ανάπτυξης σχεδίων οικολογικής διαχείρισης από το βιομηχανικό τομέα, επανεξέταση του σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου και η ανάπτυξη προγραμμάτων για τη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση της βιομηχανίας, ιδιαίτερα των ΜΜΕ, απέναντι στα περιβαλλοντικά ζητήματα, καθώς και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης και τεχνικής στήριξης·

β) η ανάπτυξη ενός πλαισίου για μια ολοκληρωμένη πολιτική προϊόντων με βάση τη διάρκεια ζωής τους, η οποία θα καλύπτει, μεταξύ άλλων, την περαιτέρω ανάπτυξη της ανάλυσης της διάρκειας ζωής και θα λαμβάνει υπόψη τις δυνητικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά·

γ) η βελτίωση της νομοθεσίας όσον αφορά το συνεκτικό και ολοκληρωμένο έλεγχο της ρύπανσης από βιομηχανικές εγκαταστάσεις, η ανάπτυξη ενός συμπληρωματικού πλαισίου για τον ολοκληρωμένο έλεγχο της ρύπανσης, στο οποίο θα λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα προβλήματα των μικρότερων εγκαταστάσεων και η ενθάρρυνση της καλύτερης εσωτερίκευσης του εξωτερικού κόστους·

δ) η ανάπτυξη δράσεων, προκειμένου να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση της βιομηχανίας απέναντι σε περιβαλλοντικά θέματα, όπως μέσα για καλύτερη επιχειρηματική ενημέρωση, μεταξύ άλλων σε θέματα βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών, βελτίωση της διάδοσης καθαρότερων τεχνολογιών, καθώς και προώθηση των βέλτιστων περιβαλλοντικών πρακτικών·

ε) η ανάπτυξη των προσεγγίσεων για τη διευκόλυνση της ανάπτυξης οικολογικών επιχειρήσεων·

στ) η απόδοση προτεραιότητας στα προβλήματα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, τα οποία συνδέονται με τα τεχνικά και χρηματοδοτικά εμπόδια που προβάλλονται στη χρήση καθαρών τεχνολογιών για το περιβάλλον.

2.5. Στον τομέα του τουρισμού, οι προτεραιότητες είναι:

α) η πρόβλεψη για την τακτική υποβολή εκθέσεων σχετικά με τις πιέσεις και τις επιπτώσεις που ασκούν στο περιβάλλον οι τουριστικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων των πτυχών της αειφόρου εκμετάλλευσης των παράκτιων ζωνών·

β) η στήριξη εκστρατειών ευαισθητοποίησης με στόχο να προωθηθεί η φιλική προς το περιβάλλον χρήση των τουριστικών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των μέσων μεταφοράς από και προς τα τουριστικά θέρετρα·

γ) η προώθηση της εφαρμογής καινοτόμων καλών πρακτικών στον τομέα της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης.

Άρθρο 3

Διεύρυνση του φάσματος των μέσων

Η Κοινότητα θα αναπτύξει και θα εφαρμόσει μια ευρύτερη δέσμη μέσων ώστε να επέλθουν ουσιαστικές αλλαγές στις σημερινές τάσεις και πρακτικές για την αειφόρο ανάπτυξη.

3.1. Όσον αφορά την ανάπτυξη αποτελεσματικών μέσων βασισμένων στην αγορά για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής πολιτικής, ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί:

α) στις περιβαλλοντικές επιβαρύνσεις·

β) στην εφαρμογή της αρχής της περιβαλλοντικής ευθύνης·

γ) στη σύναψη αυτοδεσμευτικών συμφωνιών στον τομέα του περιβάλλοντος σύμφωνα με τους κανόνες του ανταγωνισμού·

δ) στην ενθάρρυνση της φορολογικής μεταρρύθμισης ως μέσου για την προστασία και τη βελτίωση του περιβάλλοντος.

3.2. Όσον αφορά τα οριζόντια μέσα, οι προτεραιότητες είναι:

α) ανάπτυξη μιας προσέγγισης για την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων των σχεδίων και των προγραμμάτων, και προώθηση της ανάπτυξης μεθοδολογιών και υλικού κατάρτισης και καθοδήγησης για την εκτίμηση τόσο των έργων όσο και των σχεδίων και προγραμμάτων·

β) εξέταση της διεύρυνσης του σχεδίου περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου σε τομείς δραστηριοτήτων πέρα της μεταποιητικής βιομηχανίας·

γ) ενίσχυση του ρόλου της τυποποίησης, ιδίως μέσω της ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών πτυχών στην κατάρτιση βιομηχανικών προτύπων·

δ) ανάπτυξη κριτηρίων για την εκτίμηση της συμβατότητας των υφιστάμενων κοινοτικών πολιτικών και μέσων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης με τις απαιτήσεις της αειφόρου ανάπτυξης·

ε) επανεξέταση τρόπων καλύτερης ενσωμάτωσης του περιβαλλοντικού προβληματισμού στην εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις με παράλληλη διασφάλιση του θεματού ανταγωνισμού.

3.3. Προτεραιότητα θα δοθεί στη βελτίωση της χρήσης των μηχανισμών χρηματοδοτικών ενισχύσεων από την ίδια την Κοινότητα ως μέσου προώθησης της αειφόρου ανάπτυξης. Για όλους τους χρηματοδοτικούς της μηχανισμούς, και ειδικότερα για τα διαρθρωτικά ταμεία και το ταμείο συνοχής, αυτό συνεπάγεται καλύτερη ενσωμάτωση του περιβαλλοντικού προβληματισμού και αξιολόγηση των περιβαλλοντικών τους επιπτώσεων, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα των δράσεων στήριξης από περιβαλλοντική και οικονομική άποψη.

3.4. Η Κοινότητα θα συνεχίσει τις προσπάθειες που καταβάλλει για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι νέες τεχνικές και τεχνολογίες στο θέμα της αειφορίας σε τομείς όπως η γεωργία, η επεξεργασία τροφίμων, οι χημικές ουσίες και τα φαρμακευτικά προϊόντα, ο καθορισμός του περιβάλλοντος και η ανάπτυξη νέων υλικών και ενεργειακών πηγών.

Άρθρο 4

Εφαρμογή και επιβολή της νομοθεσίας

Η Κοινότητα θα ενισχύσει τις προσπάθειες που καταβάλλονται σε όλα τα επίπεδα με σκοπό να εξασφαλίσει την καλύτερη εφαρμογή και τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Οι προτεραιότητες είναι:

α) να βελτιωθεί το νομικό πλαίσιο της περιβαλλοντικής πολιτικής με τη θέσπιση συνεκτικότερων και πιο σφαιρικών προσεγγίσεων για ορισμένους τομείς, με απλοποίηση των νομοθετικών και διοικητικών διαδικασιών, όπου είναι απαραίτητο, και με την απόδοση ιδιαίτερης προσοχής στη δυνατότητα τήρησης των μέτρων που θεσπίστηκαν·

β) να ενισχυθεί ο ρόλος και η εφαρμογή των απαιτήσεων όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθεσίας·

γ) να ενισχυθεί η καλύτερη συνεργασία μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας·

δ) να ληφθούν μέτρα προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στη Δικαιοσύνη, γεγονός που θα βελτιώσει και θα διευκολύνει τη συμμετοχή του κοινού στην εφαρμογή και επιβολή των περιβαλλοντικών πολιτικών·

ε) να σταθμιστεί κατά πόσον μπορούν να εισαχθούν στη νέα νομοθεσία κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης.

Άρθρο 5

Ευαισθητοποίηση

Η Κοινότητα τονίζει τη σημασία της επικοινωνίας, της ενημέρωσης, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ως μέσου για την ευαισθητοποίηση του κοινού απέναντι στα προβλήματα της αειφόρου ανάπτυξης και την αλλαγή της συμπεριφοράς σε όλους τους κοινωνικούς τομείς. Η Κοινότητα θα εντείνει τις προσπάθειές της ώστε να βελτιώσει το επίπεδο ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των πολιτών της Κοινότητας σε θέματα αειφόρου ανάπτυξης.

Οι προτεραιότητες είναι:

α) η εξασφάλιση της πρόσβασης στις πληροφορίες που αφορούν την κατάσταση του περιβάλλοντος και μελέτη μέσων για τη διάθεση πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας που άπτεται του περιβάλλοντος προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση του κοινού·

β) η προώθηση της ενσωμάτωσης της ιδέας της αειφόρου ανάπτυξης στα κοινοτικά προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης·

γ) η ανάπτυξη ενός συστήματος για την αξιολόγηση και την επαρκή διάδοση των αποτελεσμάτων των έργων του προγράμματος Life χωρίς διακοπή·

δ) η προώθηση των περιβαλλοντικών πτυχών της διοίκησης των κοινοτικών οργάνων ώστε να διευκολυνθεί η ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών και η κατά το δυνατόν ευρύτερη διάδοση των πληροφοριών.

Άρθρο 6

Διεθνής συνεργασία

Η Κοινότητα θα ενισχύσει το ρόλο της στη διεθνή δράση για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη. Αυτό συνεπάγεται, ειδικότερα, την ενίσχυση της προσέγγισής της όσον αφορά τη συνεργασία με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και της Μεσογείου, ενίσχυση του ρόλου της απέναντι στα περιβαλλοντικά ζητήματα, όπως αυτά

προσδιορίζονται στην ατζέντα 21, καθώς και απέναντι στη διμερή και πολυμερή συνεργασία σε θέματα αειφόρου ανάπτυξης.

6.1. Όσον αφορά την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη οι προτεραιότητες είναι:

α) η περαιτέρω ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης απέναντι στα περιβαλλοντικά ζητήματα στο πλαίσιο της στρατηγικής για την προετοιμασία των συνδεδεμένων χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης για ένταξη·

β) η συνέχιση της συνεργασίας με τις χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στον τομέα αυτό, μέσα στο πλαίσιο που προβλέπεται από τις ευρωπαϊκές συμφωνίες. Αυτό συνεπάγεται συνέχιση της χρηματοδοτικής συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της τεχνικής βοήθειας ειδικά όσον αφορά την προσέγγιση της νομοθεσίας, την εφαρμογή και την τήρησή της· επενδυτική στήριξη της περιβαλλοντικής υποδομής και συνεργασία για καλύτερη περιβαλλοντική πρακτική·

γ) η διεύρυνση του προγράμματος Life στις συνδεδεμένες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

6.2. Όσον αφορά τις μεσογειακές χώρες και τη Λεκάνη της Μεσογείου, οι προτεραιότητες είναι:

α) η ανάπτυξη, στο πλαίσιο της διακήρυξης της Βαρκελόνης τον Νοέμβριο του 1995, μιας περιφερειακής προσέγγισης μέσω του τακτικού διαλόγου και της ευρύτερης και βελτιωμένης συνεργασίας, ιδίως σε σχέση με τη χρηματοδοτική και τεχνική βοήθεια·

β) η κατάρτιση ενός βραχυπρόθεσμου και ενός μεσοπρόθεσμου προγράμματος δράσεων με προτεραιότητα για τη Λεκάνη της Μεσογείου και πρόβλεψη ενός μηχανισμού για την παρακολούθηση της εκτέλεσής του.

6.3. Όσον αφορά τα διεθνή περιβαλλοντικά ζητήματα οι προτεραιότητες είναι:

α) πριν την ειδική συνεδρίαση της γενικής συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών του 1997, η προετοιμασία μιας ανακοίνωσης σχετικά με την εφαρμογή της ατζέντα 21 σε όλες τις σχετικές κοινοτικές πολιτικές ως μέρος του αδιάλειπτου έργου της Κοινότητας προς στήριξη της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την αειφόρο ανάπτυξη·

β) η διενέργεια επισκόπης της πολιτικής όσον αφορά των ενσωμάτωση της διάστασης της αειφόρου ανάπτυξης στην εφαρμογή της σύμβασης Λομέ· αξιολόγηση της κοινοτικής αναπτυξιακής βοήθειας στο σύνολό της με σκοπό τη διασφάλιση της εφαρμογής των συστημάτων περιβαλλοντικής εκτίμησης·

γ) η ενίσχυση του διεθνούς έργου εκπόνησης δεικτών αειφόρου ανάπτυξης και του έργου εκτίμησης των ενισχύσεων που χορηγούνται για το περιβάλλον·

δ) η εισαγωγή αυστηρότερων διατάξεων όσον αφορά την επιβολή της νομοθεσίας και της επίλυσης των διαφορών κατά την αναθεώρηση των διεθνών συμφωνιών·

ε) η ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνιστώσας στο πλαίσιο της συνεργασίας με τα νέα ανεξάρτητα κράτη, με επίκεντρο την ανάπτυξη του δυναμικού και στην τεχνική βοήθεια, στο πλαίσιο του προγράμματος Tacis·

στ) η ενίσχυση της περιβαλλοντικής συνιστώσας της συνεργασίας με χώρες της Ασίας και της Λατινικής Αμερικής σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 443/92 [1] και με τις γενικές κατευθύνσεις συνεργασίας μεταξύ της Κοινότητας και των εν λόγω περιφερειών.

6.4. Όσον αφορά το εμπόριο και το περιβάλλον, οι προτεραιότητες είναι:

α) η ενεργός συμμετοχή στις διεθνείς συζητήσεις για θέματα εμπορίου και περιβάλλοντος, όπου η Κοινότητα θα προωθήσει μια ισορροπημένη προσέγγιση για τα αντίστοιχα προβλήματά τους, η οποία θα επικεντρώνεται στην ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών απαιτήσεων στο σύστημα των πολυμερών εμπορικών συναλλαγών·

β) η προτίμηση πολυμερών λύσεων για τα προβλήματα του εμπορίου και του περιβάλλοντος, με σεβασμό των αρχών του εμπορίου και προώθηση της διαφάνειας στον καθορισμό και την εφαρμογή των περιβαλλοντικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων νέων μέσων της περιβαλλοντικής πολιτικής.

ΤΜΗΜΑ 2

ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΘΑ ΔΟΘΕΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΡΟΣΟΧΗ

Άρθρο 7

Βελτίωση της βάσης της περιβαλλοντικής πολιτικής

Η Κοινότητα θα εξασφαλίσει ότι η περιβαλλοντική της πολιτική θα στηρίζεται σε αξιόπιστα και συγκρίσιμα δεδομένα, στατιστικές και δείκτες, σε βάσιμες επιστημονικές

[1] ΕΕ αριθ. L 52 της 27. 2. 1992, σ. 1.

πληροφορίες και σε μια εκτίμηση του κόστους και του οφέλους της δράσης ή της έλειψης δράσης.

Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί:

α) στον προσδιορισμό και την κάλυψη των ελλείψεων των σημερινών βασικών στατιστικών στοιχείων για το περιβάλλον, στην ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης των περιβαλλοντικών πτυχών στα δεδομένα και της στατιστικές άλλων πολιτικών και στην εξασφάλιση της πρόσβασης στα δεδομένα αυτά·

β) στην προώθηση της ανάπτυξης περιβαλλοντικών δεικτών, δεικτών απόδοσης για όλα τα συναφή ζητήματα πολιτικής, καθώς και δείκτες για την αειφόρο ανάπτυξη που θα χρησιμοποιούνται ως δείκτες αναφοράς για τη μέτρηση της προόδου που επιτυγχάνεται όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη και για τον καθορισμό των σκοπών και λειτουργικών στόχων·

γ) η βελτίωση των δεσμών μεταξύ της επιστημονικής έρευνας, των αναπτυξιακών πολιτικών και της περιβαλλοντικής πολιτικής·

δ) η περαιτέρω ανάπτυξη της χρήσης τεχνικών οικονομικής αξιολόγησης στον τομέα του περιβάλλοντος (τεχνικές εκτίμησης της αποδοτικότητας ως προς το κόστος, της σχέσης κόστους/ωφέλειας, καθώς και των επιπτώσεων στις επιχειρήσεις)·

ε) η ανάπτυξη «δορυφορικών λογαριασμών» στο πλαίσιο των εθνικών λογαριασμών ως πρώτο μέτρο για την ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών πτυχών στις εθνικές λογιστικές αντιλήψεις και πρακτικές.

Άρθρο 8

Αειφόρα πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης

Η Κοινότητα θα αναπτύξει μέσα και δράσεις που θα ενθαρρύνουν τις καινοτόμες πρωτοβουλίες στη βιομηχανία σε σχέση με την αειφόρο ανάπτυξη και θα ευνοήσει την ευαισθητοποίηση και τις αλλαγές στη συμπεριφορά τη βιομηχανίας και των καταναλωτών με σκοπό να υιοθετηθούν πρότυπα παραγωγής και κατανάλωσης τα οποία συμβιβάζονται με την αειφόρο ανάπτυξη.

Άρθρο 9

Κοινή ευθύνη και εταιρικές σχέσεις

Η Κοινότητα θα προωθήσει πρακτικούς τρόπους για να βελτιώσει τις προσεγγίσεις που αφορούν την κοινή δράση και τις εταιρικές σχέσεις ώστε να εξασφαλίσει αειφόρο ανάπτυξη. Η Κοινότητα θα αναπτύξει καλύτερα μέσα διαλόγου και θα εξασφαλίσει τη συμμετοχή κατάλληλων φορέων την προετοιμασία και την εφαρμογή των πολιτικών και των δράσεών της.

Άρθρο 10

Προώθηση των τοπικών και των περιφερειακών πρωτοβουλιών

Η Κοινότητα θα ενθαρρύνει περαιτέρω την ανάληψη δραστηριοτήτων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για θέματα ζωτικής σημασίας προκειμένου να επιτευχθεί αειφόρος ανάπτυξη, ιδίως όσον αφορά τις εδαφικές προσεγγίσεις που καλύπτουν το αστικό περιβάλλον, το αργοτικό περιβάλλον, τις παράκτιες και νησιωτικές ζώνες, την πολιτιστική κληρονομιά και τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων. Για το σκοπό αυτό, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί:

α) στην περαιτέρω προώθηση του δυναμικού του χωροταξικού σχεδιασμού ως μέσου για τη διευκόλυνση της αειφόρου ανάπτυξης και στην περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβουλίας Ευρώπη 2000+ και την προοπτική χωροταξικής ανάπτυξης του ευρωπαϊκού χώρου, ώστε να επιτευχθεί συναίνεση μεταξύ των φορέων χάραξης πολιτικής σχετικά με τις χωροταξικές επιπτώσεις της πολιτικής τομεακής ανάπτυξης πολιτικών·

β) στην ανάπτυξη μιας σφαιρικής προσέγγισης των αστικών προβλημάτων δίνοντας έμφαση στη βοήθεια που απαιτείται για τη στήριξη των δράσεων που αναλαμβάνονται από τις τοπικές αρχές για την εφαρμογή του προγράμματος και της τοπικής ατζέντα 21·

γ) στην κατάρτιση ενός προγράμματος επίδειξης σχετικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών με στόχο να προβάλλει τις επιπτώσεις των βελτιωμένων μηχανισμών πληροφόρησης και συντονισμού για την υλοποίηση της αειφόρου ανάπτυξης, και να προσδιορίσει τις ανάγκες ανάληψης πρόσθετων δράσεων σε κοινοτικό ή άλλο επίπεδο·

δ) στην ανάπτυξη μιας στρατηγικής για ενθάρρυνση των πρωτοβουλιών που αναλαμβάνονται σε τοπικό επίπεδο ως προς την ανάπτυξη και την απασχόληση και οι οποίες έχουν ως στόχο να συμβάλουν στη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, με τη στήριξη των διαρθρωτικών ταμείων.

Άρθρο 11

Περιβαλλοντικά θέματα

Η Κοινότητα θα αναπτύξει περαιτέρω τις πολιτικές της όσον αφορά τα περιβαλλοντικά θέματα του προγράμματος βάσει υψηλών προτύπων περιβαλλοντικής προστασίας και θα δώσει έμφαση στις δράσεις που θα αναληφθούν με αποτελεσματικότερο τρόπο σε κοινοτικό επίπεδο για τα ακόλουθα θέματα:

11.1. Όσον αφορά την αλλαγή του κλίματος και την καταστροφή της στιβάδας του όζοντος, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί:

α) στον καθορισμό στόχων για τον περιορισμό των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO_2) και άλλων αερίων του θερμοκηπίου μέχρι το 2005 και το 2010, καθώς και στον καθορισμό πολιτικών και μέτρων

που είναι αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων·

β) στην ενίσχυση των μέτρων ελέγχου των χλωροφθορανθράκων (HCFC) και του μεθυλοβρωμιδίου, καθώς και των χλωροφθορανθράκων (CFC) και των halons, και εντατικοποίηση της έρευνας με στόχο την ανεύρεση κατάλληλων υποκατάστατων των παραπάνω ουσιών.

11.2. Όσον αφορά την οξίνιση και την ποιότητα του αέρα, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί:

α) στην ανάπτυξη μιας στρατηγικής προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι δεν θα υπάρξει υπέρβαση των κρίσιμων φορτίων έκθεσης σε όξινες ρυπογόνες ουσίες·

β) στην καθιέρωση ή τροποποίηση ποιοτικών στόχων για συγκεκριμένους ρύπους και στην ανάπτυξη κοινών διαδικασιών εκτίμησης και παρακολούθησης της ποιότητας του ατμοσφαιρικού αέρα.

11.3. Όσον αφορά τη διαχείριση των υδάτινων πόρων, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί:

στην ανάπτυξη μιας σφαιρικής στρατηγικής, στο πλαίσιο της οποίας θα καθορίζεται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχεδιασμού και διαχείρισης των υπόγειων και επιφανειακών υδάτινων πόρων, η οποία θα εστιάζεται στα ποσοτικά και ποιοτικά ζητήματα και θα εξασφαλίσει την αειφόρο διαχείριση των περιφερειακών ευρωπαϊκών θαλασσών.

11.4. Όσον αφορά τη διαχείριση των αποβλήτων, η Κοινότητα θα προσαρμόσει την υφιστάμενη πολιτική για τα απόβλητα σύμφωνα με τις εξελίξεις που σημειώθηκαν από το 1989. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί:

α) στην ανάπτυξη ενός πλαισίου για τη συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων·

β) στην ανάπτυξη μιας συνεκτικότερης προσέγγισης των ορισμών και των αρχών στον τομέα της νομοθεσίας για τη διαχείριση των αποβλήτων, ιδιαίτερα με στόχο την εξασφάλιση συνέπειας στους καταλόγους επικίνδυνων αποβλήτων·

γ) στην αξιολόγηση της εμπειρίας από το πρόγραμμα ροής αποβλήτων προτεραιότητας·

δ) στην στήριξη της δημιουργίας και της αποτελεσματικής λειτουργίας αγορών ανακυκλωμένων προϊόντων λαμβάνοντας υπόψη την ανάλυση του κύκλου ζωής·

ε) στην ανάπτυξη αρχών όσον αφορά την ευθύνη του παραγωγού, λαμβάνοντας υπόψη τις δυνητικές επιπτώσεις στην εσωτερική αγορά και την αρχή του επιμερισμού της ευθύνης.

11.5. Όσον αφορά το θόρυβο, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην ανάπτυξη ενός προγράμματος μείωσης του θορύβου, στο πλαίσιο του οποίου θα αντιμετωπίζεται σφαιρικά η ενημέρωση του κοινού, οι δείκτες έκθεσης σε συνήθεις θορύβους, οι στόχοι όσον αφορά την ποιότητα και την εκπομπή θορύβων από συγκεκριμένα προϊόντα.

11.6. Όσον αφορά την προστασία της φύσης και τη βιοποικιλότητα, η Κοινότητα θα εξασφαλίσει, στο πλαίσιο της εφαρμογής των λοιπών πολιτικών της, την πλήρη ενσωμάτωση του προβληματισμού για την προστασία της φύσης και τη βιοποικιλότητα.

11.7. Όσον αφορά τη διαχείριση των κινδύνων και των ατυχημάτων, ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί:

α) στην επανεξέταση της υφιστάμενης νομοθεσίας όσον αφορά τις εξαγωγές και εισαγωγές επικίνδυνων χημικών ουσιών, ιδιαίτερα σε σχέση με την αρχή της συγκατάθεσης μετά από ενημέρωση·

β) στην ανάπτυξη πρόσθετων μέτρων στον τομέα των γεωργικών και μη γεωργικών φαρμάκων με σκοπό να εξασφαλιστεί η αειφόρος χρήση τους·

γ) στην περαιτέρω ανάπτυξη πολιτικών με πλήρη αναφορά στην ατζέντα 21 όσον αφορά την υποκατάσταση ή τη σταδιακή κατάργηση των τοξικών χημικών ουσιών·

δ) στην περαιτέρω επανεξέταση του ρυθμιστικού πλαισίου των νέων τεχνολογιών.